

SERBEST TİCARET ANLAŞMALARI

10 Şubat 2022

Ekonomik Entegrasyon

Tercihli Ticaret Anlaşması

Belirli ürünlerde tarife ve tarife dışı engellerin kaldırılması + menşe esasıyla ticaret

Serbest Ticaret Anlaşması

Ticaretin önemli bölümüne konu üründe tarife ve tarife dışı engellerin kaldırılması + menşe esasıyla ticaret

Gümrük Birliği

Malların serbest dolaşımı + 3. ülkelere yönelik ortak ticaret politikası

STA'ların Etkileri

EKONOMİK VE TİCARİ ETKİLERİ

- Üretim ve İhracat artışı
- Pazar-ürün çeşitlenmesi
- Yatırım ortamını iyileştirmesi ve yatırım artışı
- Refah artışı
- Ortak kurallarla ticaretin akışını kolaylaştırması

TAMAMLAYICI ETKİLERİ

- Dış politika aracı
- Siyasi ilişkilerde istikrar
- Yeni işbirliği alanları yaratılmasına imkan tanınması
- Ticari ilişkilere hukuki çerçeve kazandırılması

T.C. TİCARET BAKANLIĞI

STA'ların Hukuki Dayanakları

Dünya Ticaret Örgütü

- GATT 1994'ün XXIV. Maddesi (Mal Ticareti)
- GATS'ın V. maddesi (Hizmet Ticareti)

1/95 Sayılı Gümrük Birliği Kararı

T.C. TİCARET BAKANLIĞI

STA'ların Hukuki Dayanakları: GATT Madde XXIV

- **MFN uygulamasının istisnası**
 - Serbest ticaret alanı/gümrük birliği kurmak üzere MFN dışı muamele
- **“substantially all trade” ilkesi**
 - Ticaretin esaslı kısmının kapsanması
- **reasonable length of time**
 - Gümrük vergilerinin makul bir süre sonunda sıfırlanması
- **şeffaflık mekanizması**
 - DTÖ bildiri ve STA'nın DTÖ komitelerinde görüşülmesi

T.C. TİCARET BAKANLIĞI

STA'ların Hukuki Dayanakları: GATS Madde V

- GATT Madde XXIV'ün hizmet ticaretine aksettirilmiş hali
- MFN uygulamasının istisnası
- “Substantial sectoral coverage” ilkesi
 - Hizmet ticaretinde sektör sayısı, ticaret hacmi ve hizmet sunumu biçimlerinin (modes of supply) esaslı kısmını kapsamaması gerekliliği

T.C. TİCARET BAKANLIĞI

STA'ların Hukuki Dayanakları

Türkiye-AB Gümrük Birliği (1/95 sayılı OKK)

- Ankara Anlaşması (1963)→ nihai hedef: tam üyelik
- Malların serbest dolaşımı ve üçüncü ülkelere yönelik ortak ticaret politikası
- Kapsam: sanayi ürünler, + İTÜ'ler (sanayi payları ile)
- Klasik GB ötesinde: Teknik mevzuat, FMH, rekabet, kamu alımlarında mevzuat uyumu

T.C. TİCARET BAKANLIĞI

STA'ların Hukuki Dayanakları: 1/95 Sayılı OKK'nın 16. Maddesi

- Türkiye, beş yıl içerisinde Topluluğun tercihli gümrük rejimlerine tedricen uyum sağlayacaktır
 - otonom rejimler
 - üçüncü ülkelerle yapılan tercihli anlaşmalar
- AB'nin tercihli rejimine uyum, aynı zamanda, ülkemizin üçüncü ülkelerden tercihli rejimler kapsamında yaptığı ithalatta **Topluluk ile aynı menşe kurallarını** uygulaması hükmünü amirdir

T.C. TİCARET BAKANLIĞI

STA'ların Hukuki Dayanakları: 1/95 Sayılı OKK'nın 54. Maddesi

- **Gümrük Birliğinin işleyişiyle doğrudan ilgili alanlar**da Türk mevzuatı Topluluk mevzuatına mümkün olduğu ölçüde uyumlu hale getirilir
- Bu alanlar:
 - ticaret politikası,
 - **üçüncü ülkelerle imzalanan ve sanayi ürünleri itibariyle ticari boyutu olan anlaşmalar,**
 - sanayi ürünleri ticaretindeki teknik engellerin kaldırılmasına ilişkin mevzuat,
 - rekabet,
 - sınai ve fikri mülkiyet hukuku,
 - gümrük mevzuatı

Gümrük Birliği Bakımından STA'lar

- GB, STA politikamızda önemli bir motivasyon unsurudur.
 - AB'nin tercihli gümrük rejimine uyum yükümlüğü
 - Gümrük Birliğinin işleyişiyle doğrudan ilgili alanlarda AB mevzuatına uyum
- GB yükümlülüklerimiz, diğer ülkeleri STA'ya ikna etmede kullanılan etkili bir gerekçedir.
- GB ilişkisi gereği AB, özellikle Akdeniz ülkeleriyle STA sürecimizde büyük destek sağlamıştır.
- Ancak AB'nin imzaladığı STA'ların sayısının hızla artması nedeniyle, Türkiye açısından uyum **"Hareketli Hedef"** olarak kabul edilmektedir.

STA'ların Artan Önemi

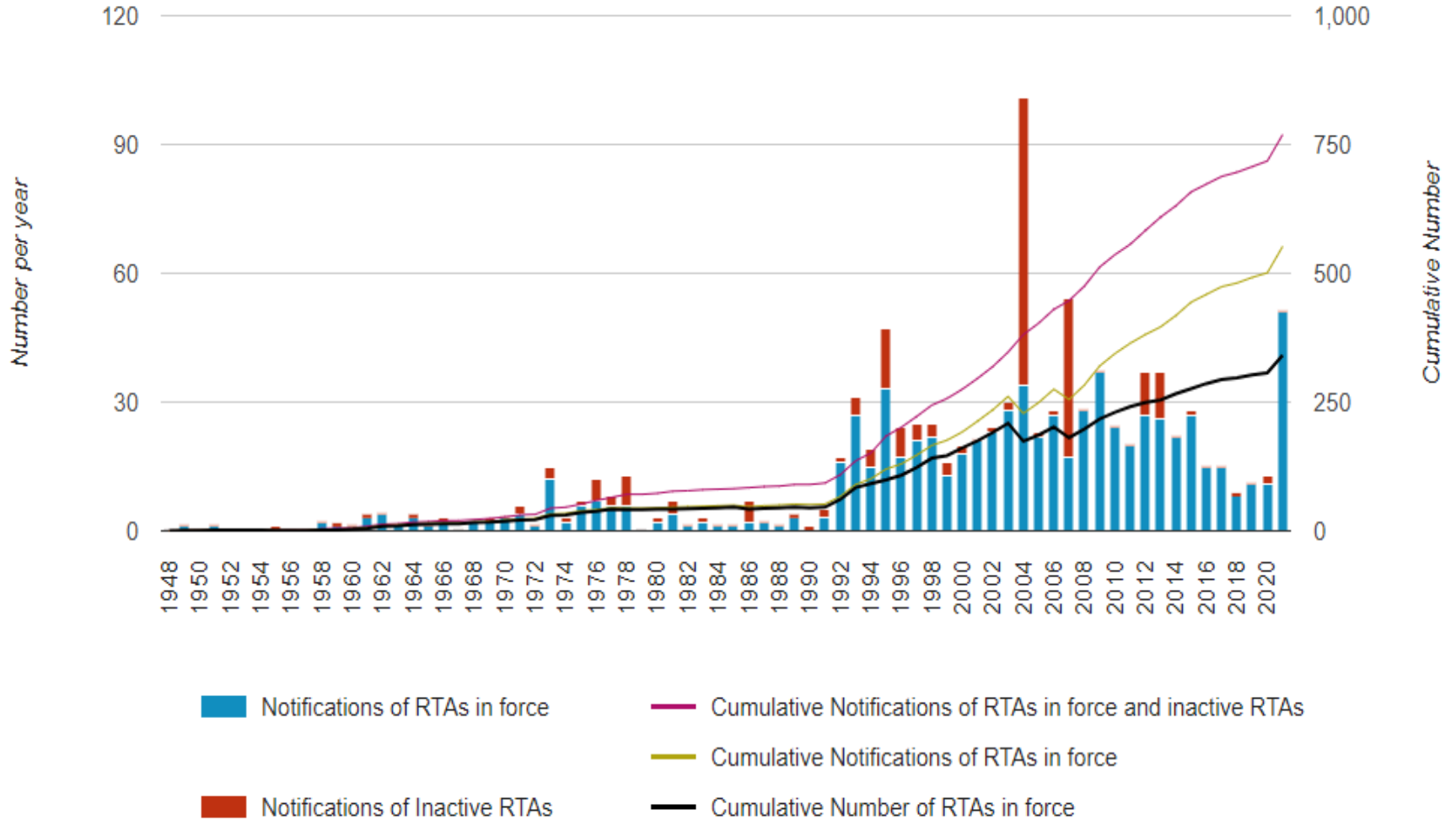
- DTÖ: Doha müzakerelerinde tıkanma
- Küresel değer zincirlerinde yer alabilmek için STA ağına sahip olma zorunluluğu
- Küresel Ekonomik Kriz: «büyüme aracı olarak ticaret»
- Korumacılık, ticaret savaşları
 - İkili düzenleme ve (karşı) ittifak aracı olarak STA'lar

- STA'ların sayısı arttı
- STA kapsamı genişledi ve derinleşti
- Geleneksel STA'lar >>Yeni nesil STA'lar

T.C. TİCARET BAKANLIĞI

RTAs in force and inactive, 1948 - 2021

Türkiye'nin Serbest Ticaret Anlaşmaları

TÜRKİYE'NİN STA'LARI

YÜRÜRLÜKTEKİLER	
STA	
EFTA (1992) Revize EFTA (2021)	Sırbistan (2010) Revize Protokoller (2019)
İsrail (1997)	Karadağ (2010)
Makedonya (2000)	Şili (2011)
Bosna Hersek (2003) Revize Bosna Hersek (2021)	Morityus (2013)
Tunus (2005)	G. Kore (2013)
Filistin (2005)	Malezya (2015)
Fas (2006)	Moldova (2016)
Mısır (2007)	Faroe A. (2017)
Arnavutluk (2008)	Singapur (2017)
Gürcistan (2008)	Kosova (2019)
Birleşik Krallık (2021)	Venezuela (2020)
TTA	
İran (2015)	Azerbaycan (2021)

MÜZAKERELERİ TAMAMLANANLAR
STA
Lübnan
Katar
Sudan
Ukrayna

STA:
Yürürlükte: 22
Müzakere Süreci Tamamlanan: 4
Müzakere Süreci Devam Eden: 16
Girişimde Bulunulan: 9
TTA:
Yürürlükte: 2
Müzakere Süreci Devam Eden: 2

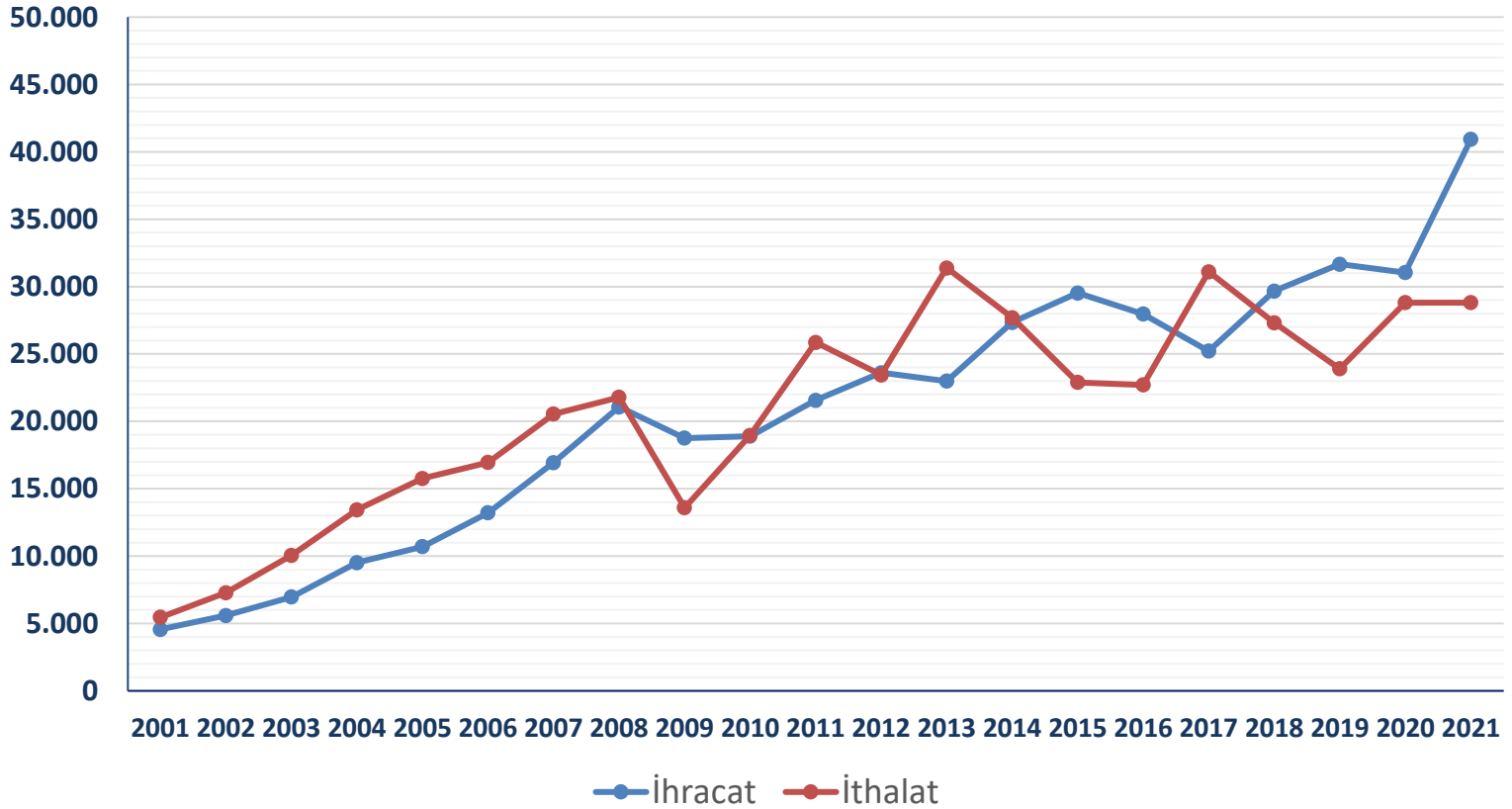
MÜZAKERELERİ DEVAM EDENLER	
Aktif STA Müzakereleri	Diğer STA Müzakereleri
Japonya	Peru
Tayland	Kolombiya
Endonezya	Kamerun
Somali	MERCOSUR
	Kongo D.C. Körfez İşbirliği Konseyi
Aktif TTA Müzakereleri	Pakistan
Özbekistan	Ekvator
Mozambik	Meksika
	Seyşeller
	Cibuti
	Çad

GİRİŞİMDE BULUNULANLAR
STA
Vietnam
Hindistan
Orta Amerika Ülkeleri
ABD
Kanada
Cezayir
Güney Afrika Cumhuriyeti
Afrika Karayip Pasifik Ülkeleri
Libya

T.C. TİCARET BAKANLIĞI

Türkiye'nin STA Ülkeleriyle Ticareti (milyon \$)

T.C. TİCARET BAKANLIĞI

Mevcut STA'lar:

- 326 milyon nüfus
- 4,5 trilyon \$ GSYİH
- 1,6 trilyon \$ ithalat pazarı

Hedeflenen STA'lar:

- 3 milyar nüfus
- 37 trilyon \$ GSYİH
- 6 trilyon \$ ithalat pazarı

T.C. TİCARET BAKANLIĞI

STA'ların Değişen Kapsamı

Geleneksel STA'lar

Yeni Nesil STA'lar

I. Mal Ticareti

- Pazara Giriş
 - Sanayi Ürünlerinde Tam Liberalizasyon
 - Tarım Ürünlerinde Kapsamlı Liberalizasyon
- Ticarete Teknik Engeller
- Sağlık ve Bitki Sağlığı
- Ticaret Politikası Önlemleri
- Gümrük ve Ticaretin Kolaylaştırılması
- Menşe Kuralları
- Kurumsal Hükümler

II. Hizmetler/E-Ticaret)

III. Kamu Alımları

IV. Yatırımlar

Diğer:

- Rekabet
- Ticaret ve Sürdürülebilir Kalkınma (işçi hakları, çevre, cinsiyet eşitliği)
- Ekonomik ve Teknik İşbirliği
- Fikri Mülkiyet Hakları
- Anlaşmazlıkların Halli

T.C. TİCARET BAKANLIĞI

Türkiye'nin Yeni Nesil STA'ları

Yürürlükte Olan STA'lar

- Singapur
- G. Kore

Yürürlükte olan STA'larımızın Güncellenmesi

- Sırbistan, Bosna Hersek, EFTA: Yürürlükte
- Karadağ: İmzalandı
- Makedonya, Gürcistan, Malezya ve Moldova: Müzakere süreci

Müzakeresi Tamamlanan STA'lar

- Ukrayna : Mal ticareti, Hizmetler

Müzakeresi Devam Eden STA'lar

- Japonya : Mal ticareti, Hizmetler, Yatırımlar, Kamu Alımları

Türkiye-Birleşik Krallık STA

Türkiye için İngiltere STAsı neden önemli?

- ☐ Birleşik Krallık, AB ile mevcut Gümrük Birliği tarafı
- ☐ 2. büyük ihraç pazarı ve en fazla ticaret fazlası verilen ülke
- ☐ 4. büyük yatırımcı

BREXIT Süreci

- ☐ 23 Haziran 2016 Birleşik Krallık referandumu
- ☐ 31 Ocak 2020'de Brexit gerçekleşmiştir, 31 Ocak 2020-31 Aralık 2020 Geçiş dönemi, Birleşik Krallık ile ticari ilişkilerimiz Gümrük Birliği çerçevesinde devam etmiştir
- ☐ 24 Aralık 2020 tarihinde AB-BK Ticaret ve İşbirliği Anlaşması imzalanmıştır

Türkiye-Birleşik Krallık STA

- ☐ Türkiye-Birleşik Krallık STA 29 Aralık 2020 tarihinde imzalanmış ve 20 Nisan 2021 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI

Bilgi Kaynakları

- Dünya Ticaret Örgütü veri tabanı:
<https://rtais.wto.org/UI/PublicMaintainRTAHome.aspx>
- Bakanlığımız web sitesi:
<https://ticaret.gov.tr/dis-iliskiler/serbest-ticaret-anlasmalari>
<https://www.ticaret.gov.tr/dis-iliskiler/brexit>
- Menşe ve Tarife Kontenjanları, İthalat Rejimi:
<https://www.resmigazete.gov.tr/>

İrtibat

Ticaret Bakanlığı / Uluslararası Anlaşmalar ve AB Genel Müdürlüğü

Tel: 0312 204 75 00 / 9736

E-posta: sta@ticaret.gov.tr taytaso@ticaret.gov.tr

Teşekkür ederim.

Özlem TAYTAŞ ÖZTÜRK

Ticaret Uzmanı

taytaso@ticaret.gov.tr

10 Şubat 2022